

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 151/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Kotusom, Žižkova 6, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základných práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 411/2015-302 z 26. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED]

██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľka“ alebo v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 411/2015-302 z 26. septembra 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v roku 2011 uzatvorila s hlavným mestom Slovenskej republiky podľa „*zákona o verejnom obstarávaní*“ rámcovú dohodu, na základe ktorej mala poskytnúť mestu dezinfekčné služby na základe individuálnych zákaziek. Po uzatvorení zmluvy bol v periodickej tlači s celoslovenskou týždenníku Plus 7 dní článok „*Na mieru*“, ktorý informoval čitateľov, že «*Bratislavský magistrát ušil tender pre košickú firmu... pozoruhodné je, že špeciálny certifikát v tom čase na Slovensku... vlastnila jediná firma zaoberajúca sa dezinfekciou... Ako jediná totiž mohla splniť „transparentné“ podmienky hlavného mesta... Košická spoločnosť má podľa našich informácií blízko k predstaviteľom strany Smer*» a pod.

3. Na základe uvedeného sa sťažovateľka domáhala v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) proti žalovanému (vydavateľovi týždenníka, pozn.) o vykonania opravy podľa jej žiadosti a tiež priznania nemajetkovej ujmy v sume 20 000 €.

4. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 7 C 67/2012 z 26. februára 2015 žalobu sťažovateľky v celom rozsahu zamietol, pretože bolo preukázané, že v predmetných článkoch neboli zverejnené žiadne nepravdivé údaje o sťažovateľke a ani iné hodnotiace úsudky, ktorými malo dôjsť k porušeniu do jej práv. Po podaní odvolania sťažovateľky 30. apríla 2015, ktoré priložila k ústavnej sťažnosti, krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol dovolací súd tak, že jej dovolanie odmietol uznesením sp. zn.

5 Cdo 149/2018 z 25. júna 2019 (toto uznesenie sťažovateľka tiež priložila k ústavnej sťažnosti, ale v petite ho už nenamieta, pozn.).

5. Svoju ústavnú sťažnosť teda sťažovateľka nasmerovala iba proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Bez opísania podstatného obsahu rozhodnutí vydaných všeobecnými súdmi opätovne zopakovala a predostrela sťažovateľka svoj právny pohľad na vec. Uvádza, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k neprípustnému zásahu do jej označených práv, keďže krajský súd rozhodol bez primeraného a odôvodneného vysvetlenia, keďže sa len stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a priznal právu na slobodu prejavu vyššiu prioritu a ochranu ako právu sťažovateľky na ochranu súkromia, ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena garantovaného čl. 19 ods. 1 ústavy.

6. V tejto súvislosti predostiera názor, že všeobecné súdy neuskutočnením „*testu proportionality*“ porušili uvedené základné právo podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, a tým je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný, arbitrárny a nespĺňa podmienky, ktoré definuje právo na súdnu ochranu podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu, t. j. právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka poukázala pritom na niektoré z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj na niektoré rozhodnutia, ktoré v obdobných veciach vydal najvyšší súd (ústavný súd zistil, že v odvolaní proti rozsudku okresného súdu sťažovateľka nevykonanie testu proportionality ani nenamietala, teda sa nemôže úspešne domáhať tejto námietky aj na ústavnom súde, pozn.).

7. Pochybenie všeobecných súdov zvyrazňuje sťažovateľka v závere aj tým, že bola sankcionovaná v podobe zamietnutia žaloby za to, že *„údajne článok a výroky v ňom spracovávali tému verejného významu, hoci bolo principiálne potrebné ustáliť, ktoré z informácií uvedených v týždenníku sa týkali sťažovateľa a ktoré výlučne Magistrátu... Vôbec sa nezaoberali konkrétnymi negatívnymi dopadmi do práv sťažovateľa, ktoré sa premietli nielen do sféry odborného a profesionálneho života (zrušenie zákazky zo strany Hlavného mesta, následne iných zákaziek), ale zasiahli aj do sféry dôsledkom čoho bolo porušené právo sťažovateľa vyjadrené v čl. 46 ods. 1 ústavy“*.

8. Na tomto základe sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že jej označené základné práva na „súdnu ochranu podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy...“ a „právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“ napadnutým rozsudkom krajského súdu porušené boli. Súčasne žiada, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Domáha sa aj náhrady trov právneho zastúpenia v sume 415, 52 €.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jej označených práv špecifikovaných v bode 1 a 8 z dôvodov bližšie uvedených v bodoch 4 až 6. Z obsahu ústavnej sťažnosti je tak zrejmé, že sťažovateľka od ústavného súdu očakáva prehodnotenie záveru, ku ktorému dospeli všeobecné sudy.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná

nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

17. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

18. Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena...

19. Ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov z hľadiska svojvoľnosti, arbitrárnosti rozhodnutia, resp. jeho odôvodnenia.

20. S ohľadom na uvedené pristúpil ústavný súd k preskúmaniu odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, keď posudzoval kvalitu odôvodnenia namietaného rozsudku krajského súdu a ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorá bola vo veci sťažovateľky aplikovaná. Krajský súd ako súd odvolací potvrdil rozsudok okresného súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti, pričom v odôvodnení svojich záverov okrem opísania skutkových a právnych záverov z rozsudku okresného súdu, podstatných odvolacích námietok sťažovateľky (bod 2) závery zhrnul do bodov 6 až 34. Tieto závery

opierajúce sa o závery súdu prvej inštancie sú jasné a zrozumiteľné a sťažovateľka ich dobre pozná (preto nie je účelom, aby z nich ústavný súd opäť citoval, pozn.).

21. Úvahy krajského súdu vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, legitímne a právne akceptovateľné. Ústavný súd pritom nemá dôvod spochybňovať a preskúmať predmetné skutkové a právne závery krajského súdu, ak sú ústavne udržateľné. Ústavný súd zoberal na zreteľ aj to, že odôvodnenie rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

22. Napokon, v súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľky s napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd poukazuje na to, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania (strán sporu). V tejto súvislosti však ústavný súd pripomína, že nie je ďalšou inštanciou všeobecného súdnictva a pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je jeho úlohou posudzovanie právnej perfektnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov jeho „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08), ale posúdenie jeho ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti. Ústavný súd nie je ani opravným súdom právnych názorov všeobecných súdov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle judikatúry ústavného súdu by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný, čo sa však v prípade sťažovateľky nepotvrdilo.

23. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej relevantnej spojitosti medzi posudzovaným napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Obsahom základného práva na súdnu ochranu (a práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

24. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že nezistil ani taký exces, ktorý by bol spôsobilý vyvolať relevantnú pochybnosť o tom, že krajský súd (i okresný súd) pri kolízii tohto základného práva s právom na slobodu prejavu (čl. 26 ods. 1 ústavy, pozn.) nesprávne vyhodnotili primeranosť tohto zásahu. Ústavný súd preto konštatoval, že napadnutým rozsudkom krajského súdu nedošlo ani k porušeniu uvedeného základného práva, aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

25. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu však v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu